

po 16 in 18 K 1 kg. Treba je potom obično naznaniti zasilni zakol okraj. glavarstvu.

Požar upepelil vas Slepček. Dne 2. avgusta predpoldne je izbruhnil požar pri nekem posestniku v Slepčku pri Mokronogu na Dolenjskem, ki se je s strahovito naglico razširil. V kratkem času je upepelil 10 posestnikov vse, hiše, gospodarska poslopja in tudi letošnje žetev. Pretresljiv je bil pogled na goreča poslopja. Skoda je ogromna, kajti prizadeti so bili zavarovani s malenkostnimi svotami.

Utonil je v Pančevu dne 30. p. m. ob 7/6. uri zjutraj vojak pogranične trupe Ferdo Grubar, doma iz Tolstelega vrha pri Guštanju. Dne 29. je prišel v Pančev, da se zaveže za triletno službovanje, dne 30. pa je (najbrže pri kopanju) utonil v reki Temeš. Bodi mu tuja zemlja lahka!

Vremenske neizgode v Franciji. Iz Pariza poročajo: Burja in toča, ki sta 28. pret. m. besneli nad Parizom in Južno Francijo, sta vremenske odnošaje znatno izpremenili. Toča je na pravlja po vsej deželi veliko škodo in je uničila telefonske in brzojavne zveze z Anglijo, Belgijo, Nemčijo, Svico in Italijo.

Pomorski 11 krat oženjen. Pred kazenskim sodiščem v New Yorku se je zagovarjal komaj 20 letni mornar Hammoud, ker se je v kratkem času nič manj kakor 11 krat oženil. V vsakem večjem pristanišču je imel po eno ženo. Sodišče mu je prigodilo dve leti težke ječe.

Klčera v Rusiji. Strašni lakoti v Rusiji se je pridružila še tudi kolerica. V Rostovu zahteva ta grozna morilka vsak dan po 500 človeških žrtev.

Na kolesu prepotoval celi svet! Švicar Leuret je dne 1. januarja leta 1914 na kolesu zapustil Zenevo, da — prepotuje celi svet. Prepotoval je na kolesu v sedmih letih Nemčijo, Rusijo, Sibirijo, Japonsko, Južno Ameriko in Antilo, Kanado in Združene države v Severni Ameriki. Povprečno je vsak dan prepotoval 30 milj. Na svojem potovanju okoli sveta je porabil 12 koles. Te dni je srečno dospel v Nizzo, da prejme kot darilo in stavo 1 milijon frankov.

Priporočljiv mizar. Iz Rimskih toplic nam poročajo: Tukaj se je nastanil nov mizar, mojster Anton Kuder, ki se je moral vsled nasilja demokratov pri pivovarni v Laškem preseliti. Novega mizarja našega odločnega somišljenika toplo priporočamo našim ljudem.

Narodno gospodarstvo.

Gorice sicer lepo kažejo, vendar pa jim deloma že škoduje izredna vročina. Na peščenih zemljah se grozje tu in tam pari in v pozno žveplanih goricah je žveplo vsled silne vročine požgalo nežno kožico grozdnih jagod. Tega še doslej ni bilo opaziti nikdar. Dobro bi bilo, ako bi strokovnjaki preiskali ta izredni slučaj. Tudi spodnje listje se deloma suši, posebno če ima žveplo na sebi. Upajmo, da ne nastane iz tega večja škoda za naše vinograde, ki obetajo letos dobro trgati. V dobrih legah se najde že rdečkast portogizer in tudi pri burgundcu je že kaka melka jagoda. O kakovosti pa bo končno določil mesec september.

Nem. Avstrija je dne 20. julija t. l. zvišala uvozno carino na vino na 3000 K za hl. Za vsaki liter vina, ki se proda v Nemško Avstrijo se bo torej plačevalo 30 nem. avstr. kron ali po naši valuti približno 8 naših kron. Uvoz vina najbrž tudi ne bo prost, ker se tega branijo nemški vinogradniki in vinski trgovci, boječ se, da bi tujemsko blago preplavljalo domači trg. Tudi vlada hoče imeti dovoljenje za uvoz vina v svojih rokah, da zamera na ta način sklepati ugodne trgovske pogodbe z drugimi državami. Pri sklepanju trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo naj si naša država zagotovi kolikor mogoče ugoden vinski uvoz.

Italijanska vlada je s kraljevim ukazom z dne 12. maja 1921 določila, da morajo nove pokrajine Venecia, Tridentina (južno Tirolsko) in Venecia Giulia, kamor spada tudi naše Gorice in Primorsko, plačati za uvoz vina in grozdja čez staro mejo v Italijo že prej veljavno italijansko carino. Naši slovenski vinogradniki, ki ječe pod i-

talijanskim jarmom, tega odloka ne bodo pozdravljali.

Zganjekuha in viničarji. Samostojneži bobnajo v svet razširjeno prosto žganjekuho kot svoj uspeh. Kar je na tem v resnici dobrega, to so dosegli poslanci naše stranke v vsajnem posredovanjem in z odločnimi svojimi zahtevami. Ko pa so samostojneži vstaknili svoje prste vmes, so celo stvar pokvarili. Njihov uspeh je ta, da se je trošarina na žganje povišala na 80 kron pri litru. V vinorodnih krajih je bila navada, da je posestnik kakšen polovnjak tropin odstopil viničarju ali svojemu dninarju, da si je napravil iz njih nekaj žganja za domačo rabo. Po velikanskih uspehih samostojnežev to ne bo več mogoče. Kako naj ubogi viničar plača stroške pri kotlu, za kurivo, ki je potrebna za žganjekuho, in povrh še 80 K trošarine pri litru žganja? Ali ni to divoten uspeh od samostojnežev osvobodene žganjekuhe? Viničarji in kmetijski delavci, zahvalite se samostojnežem za veliko doloto, ki so jo vam skazali. Samostojni so celo svoje srce poklonili krmčarjem in vinskim trgovcem, kako bi se naj imeli kaj srca za viničarje in delavce!

Carine prosti izvoz živine. Obilno število živine, pomanjkanje krme, padanje živinskih cen, zastoj izvoza živine in drugi razlogi so kmata dovedli do težavnega, ponekod naravnost obupnega gospodarskega položaja. O teh razmerah je bil obširen razgovor v nedeljo 31. julija na političnem zborovanju v Braslovcah, kjer sta kmetom dajala pojasnila dr. Hohnjec in Krajnc. Zbrani kmetje so v posebni resoluciji zahtevali, naj vlada dovoli carine prosti izvoz živine.

Nekaj o mesnih cenah. Neka gospodarska korporacija je pred par dnevi naslovila na Zadržno zvezo dopis, v katerem se čudi razmeroma nizkim cenam mesa v Mariboru. V dopisu se omenja, da imajo tamkaj živinozdravnika, ki štiti s spretnim dolečevanju cen za živo težo — mesarje. Ker je razlika med cenami za živo težo in cenami pri razprodaji mesa v tistem kraju n. pr. sledeča: 15—18 K za vole (živa teža) in 10—12 K za krave in teleta, pri razprodaji mesa pa: 22 K (povprečno) za telečje in kravje meso, za volovsko pa 26 K (prednji del) in 28 K (zadnji del se jim dozdevajo tamkajšnje cene mesa v primeri z mariborskimi cenami visoke. Radi tega je omenjeno društvo zaprosilo za informacije, kakšno odmero uporabljajo mariborsko tržno nadzorstvo pri dolečevanju cen za prodajo živine. Tržni strokovnjak nam je poslal na vprašanje tozadevno obvestilo, iz katerega posnemamo, da se živinske cene, katere razglasi mestni veterinarni urad v Mariboru, ugotovijo vsak sejmski dan neposredno pri tehtanju. Cene so izvirne (avtentične) ker se vsako stran-ko vpraša pri tehtanju, komu in za koliko ceno je bila žival prodana. Kar se tiče živinozdravnikov, je res, da nekateri štitijski mesarje, ker se bojijo zamere in so od njih odvisni. Tudi najpravišnja odmera čistomesne teže se ni merodajna podlaga za ugotovitev mesnih cen, ker si mesar določi mesno ceno šele pri izsekavanju. Vsled tega nimajo poizkusna klanja tistega uspeha, kakor se je prvotno pričakovalo.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem v Mariboru dne 29. julija t. l. se je pripeljal 121 ščetinarjev in ena koza. Cene so bile sledeče: plemenske svinje 1 kg žive teže 20 K, polpitane svinje za zakol 20 K, mladi prašiči 6-8 tednov stari komad od 110 do 300 K, mladi prašiči do 3 mesece stari komad od 400 do 500 K, mladi prašiči do 6 tednov stari komad od 600 do 700 K. — Radi tropične vročine ni bilo skoro nič kupcev.

V poročilo Hmelj. društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasačev. Zalec (Savinjska dolina) koncem julija 1921. Bojazen, izrečena v našem zadnjem poročilu, se je žalibog uresničila: celi mesec julij smo ostali skoraj brez deža in sedaj imamo že že 14 dni tropično vročino, katera sicer dosedaj ni bistveno ovirala prehod evet-ritev cvetja pri golding-hmelju; temu jo pa nujno potrebujemo, da se zemlja v najkrajšem času temeljito premoči, ker bi drugače kebule ne dosegle normalne velikosti. Obiranje golding-hmelja

se bode letos vršilo pravočasno in sicer med 10. in 15. avgustom. Upanje na srednje dobro letino se torej dose-
daj ni poslabšalo.

Udom Hmelj. društva za Slovenijo! Društveno vodstvo je tudi letos izposlovalo za hmeljske obiralece svojih udov polovično vozino na progah Maribor glavni kolodvor—Zagorje, — Maribor glavni kolodvor—Vuhred-Marenberk — Zidanmost—Brezice, če se izkažejo z legitimacijami Hmeljskega društva, katere veljajo od dne 1. 8. do 30. 9. t. l. Vsaka legitimacija velja za poljubno število obiralcev ene skupine in velja tudi za vožnjo nazaj. Legitimacije morajo imeti tudi pečat in podpis župana one občine, v kateri stanujejo obiraleci.

Valuta.

To besedo slišimo po vojni skoraj vsaki dan in treba je, da se z njo nekoliko seznanimo, posebno, ker tvori sedaj naše najvažnejše gospodarsko vprašanje od katerega je odvisno dviganje in padanje naših cen.

Kaj pomeni beseda „valuta“? Valuta pomeni toliko kakor „denar“. Kakor imamo: ameriški, italijanski, francoski, nemški, čehoslovski, angleški denar itd., tako imamo: ameriški, italijanski, čehoslovski, nemški, angleški denar. Ako prideta Nemec ali Italijan kupovat našo živino, ne moreta tukaj plačevati s svojim nemškim ali italijanskim denarjem, s svojo valuto, ampak si morata najprej svoj denar zamenjati pri menjalnici ali kaki banki za naš jugoslovanski denar.

Istotako ne morejo naši trgovci v Ameriki, Italiji ali na Čehoslovskem in v Nemčiji plačevati naročeno blago z našim jugoslovanskim denarjem, z našo valuto, ampak si morajo naš denar najprej zamenjati za ameriške, italijanske, čehoslovške ali nemške valute. Ako trgovci svoj denar izmenjujejo za tuj denar, pravijo, da kupujejo tuj valuto. Denar vsake države je torej na svetovnem trgu pravec, ki se kupuje in prodaja, kakor vsako drugo blago. In kakor se izpreminjajo cene blaga, tako se izpreminjajo tudi cene denarja — valute.

Ameriški dolar se je kupil na pr. meseca avgusta lanskega leta za 66 K, to se pravi, da sem moral dati za en ameriški dolar 66 naših K. Danes moram dati za njega 172 Kron. Iz tega se razvidi, da je dolar v ceni poskočil oziroma da je naš denar od avgusta t. l. padel napram dolarju za 106 K.

To pa je hudo, kajti za blago, ki stane v Ameriki 1 dolar, moram plačati sedaj 172 K, med tem, ko sem lanske leto dobil isto blago za 66 K. Ako se torej naš denar poslabša, ako naša valuta pada, potem se cene blaga zvišajo in sicer tembolj, čim bolj naša valuta pada.

Ali drug primer! Italijansko lito smo dobili meseca avgusta 1920 za K 4.50, danes stane 7.50 K. Meter platna, ki stane v Italiji 3 lire, smo do bili lanske leto za 13.50 K, letos pa moramo dati za isto blago 22.50 K. Isto razmerje je pri kavi, rižu, sladkorju itd. Padanje naše valute povzroča — draginjo, dviganje naše valute pa znižanje cen vsemu blagu, ki pride iz inozemstva. Ako bi se n. pr. naša valuta vsled dobrega gospodarstva v državi, vsled miru in zadovoljnosti — vseli njenih prebivalcev, vsled pridnega dela vseh slojev in dobrih letin — vsled umnega varčevanja in dobre ar. brezhibne notranje uprave tako dvignila, da bi dosegla isto stopnjo kakor italijanska lira, to se pravi, da bi za 1 lito plačali tudi samo 1 K, potem bi dobili isti meter platna po 3 lire za 3 K. Itoča na te blažene čase se ni misliti, posebno dokler bodo vladali pri nas take razmere, kakor sedaj. — Ker naša valuta neprenehoma pada, — v zadnjih 14 dneh je padla za več kakor za pol švicarskega franka — se bodo cene zopet začele dvigati.

Zdaj pa utegne kdo vprašati: kaj pa je vzrok, da naša valuta tako pada? Teh vzrokov je več, najvažnejši pa je menda ta, ker se je sprejela stava, ki ne zadovoljuje večine slovenskega in hrvaškega naroda. Tujci za to ne verujejo v gospodarsko moč naše države in se izogibljajo našega denarja. Pravijo, da je to — nezdrav valuta. Tudi razdiralno delovanje na-

ših samostojnežev med ljudstvom na o zdravlje naše valute.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 173½—175 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 19—19 in pol, za 100 čehoslovških kron pa 230 naših, za 100 nemških mark 218 do 220 in za 100 laskih lir 745—758 jugoslovanskih kron.

Dopisi.

Sv. Trije Kralji v Slov. gor. Dne 14. in 15. avgusta bomo obhajali štiristoletnico tukajšnje romarske cerkve. V nedeljo popoldne ob 4. uri bo prva pridiga, zvečer ob 6. uri druga, v mraku rimska procesija. Praznik Marijin pa bomo obhajali najslavesnejše. Romarji iz celih Slovenskih gor in iz Medžimurja in Prekmurja, na veselo svidenje! — Romarji sladkogorski iz banediške, negovske, peterške in anovske župnije imajo v četrtek, 11. avgusta ob 7. uri zjutraj v trikraljevski cerkvi sv. maše, gredo ob 3. uri popoldne preko Ptuj, imajo večernice na Ptujski gori in drugi dan pridigo. Pridružite se še romarji iz ptujске okolice in od drugod!

Kemšnik. Shod SKZ dne 31. julija je jako dobro uspel. Poslanec Vladimir Pušenjak je razpravljal o polit. položaju in o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Po njegovem govoru so se oglašili k besedi gg. Grögl, Kaiser in drugi v zadevi davkov, vojašne, podpor invalidov itd. Splošna želja je, da se pri nas večkrat prireda shodi.

Gortina nad Muto. V nedeljo, dne 14. t. m. po maši veliko zborovanje obmejnih Slovencev. Govorijo: poslanec Vladimir Pušenjak in drugi.

Dobrna pri Celju. Zanimivosti je vedno čovoli. Najbolj se zanima ljudstvo, kako je z našo „Požarno brambo“. Načelnik je nekatere stare člane kratkoma čital, nove pa sprejel po svoji volji brez glasovanja odbora. Nekateri se odklonili, češ, da pijejo, — pripominjam, da je načelnik popolen abstinent — druge, da so bili kaznovani — pripominjam, da načelnik še ni bil nikdar v letu 1922 kaznovan — trefe, da so političnega mišljenja — pripominjam, da načelnik tega ni. Ker je že prejadral vse politične stranke, — četrte, da jih ne pozna, dasi so najhobši domači kmetje, — pripominjam, da pa ljudstvo njega že pozna, dasi je sem prišel šele pred par leti. Celoten odbor je zato v svoji seji dne 24. julija t. l. sklenil, da s tem dnem odstopi in zahteva isto od načelnika, ker so bili vsi stupaj izvoljeni na nepravilno v-poklicanem običnem zboru v novocerkovski občini v hiši načelnika. Pravilen obični zbor se mora vršiti v domači občini od vseh članov vsaj do 31. julija. Odbor je to sklenil, pa gredoč pozabil. Načelnik se je pritožil pri g. Jamniku, poverjeniku v Ljubljani, da napravi red. Ta čas pa ima poveljnik Zagažen čas in prireja igre za „Pož. brambo“. 20% dobi „Požarna bramba“ 80% pa Zagažen. „Požarna bramba“ izvrača svoje geslo: „Na pomoč!“ — Zivela šuštarja!

St. Janž pri Velenju. V nedeljo, 7. t. m. po maši shod SKZ. Govori poslanec Vladimir Pušenjak. Priditel.

Sladkagora. V nedeljo je imel pri nas g. poslanec Pišek političen shod, ki je uspel prav dobro. Povedal nam je, koliko gorja so nam napravili samostojni poslanci, koliko smo izgubili z avtonomijo Slovenije. Bog dal, da bi bilo v tako kratkem času konec centralizma, kakor so se kmalu razkrinkali samostojni poslanci s svojo tako nesrečno politiko. Ob zaključku shoda je bila soglasno sprejeta primerna resolucija, da jo g. poslanec izroči Jugoslov. klubu.

Nezbiše pri Sv. Emi. Sporoča se nasprotno od sodnijsko dognane stvari, da ni kriv uboja znanega čevljarja kot nasilnega pijanca obdolženi Valentin Hercl, pos. v Nezbišah, kakor je nekdo poročal. Priznava se, da je obdolženi miren in trezen gospodar in tudi ni bil samostojni agitator, ker se še ni dal pohujšati od samostojnežev in kričarjev, kateri sejejo samo nezadovoljnost med ljudstvom in gole laži. Obdolženi je bil zares v preiskovalnem zaporu in dognano je, da je popolnoma nedolžen, mogoče se še dožene enkrat pravi krivec.